

ཕྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་དང་

བྱིམས་ལུགས་སྐོར་བཅད་བ།

ཕྱི་ཚོགས་རིང་ཁྱགས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་དང་
བློན་མས་ཁྱགས་སྒྲོར་བཅས་པ།

དུང་པེ་ཕུའུ།

ཨ་རིགས་དཔེ་ཕྱོན་ཁང་།

本书根据人民出版社 1979 年 6 月第 1 版北京第 1 次印刷版本翻译出版。

དེ་ལ་དྲི་ནི་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་གི་ 1979 ལོའི་ཟླ་ 6 པའི་པར་གཞི་ 1 པའི་བེ་ཅན་གྱི་པར་
ཐེངས་ 1 པེ་གཞིར་བཟང་ལྟེ་བསྐྱར་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་དང་
ཁྱིམ་ས་ལུགས་སྐྱར་བཤད་པ།

*

དྲུང་པི་ལུ་ལུ་ཡིས་བཅམས་པ།

ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སྐབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་སྐད་ཡིག་ཆན་ཁག་

མོ་རིམ་ 76 པའི་སྐབ་གྲུ་བས་བསྐྱར་པ།

ཐུབ་དབང་དང་། ལུ་ཐུང་ན། རིན་ཆེན་བཅས་ཀྱིས་ཞུས་དག་བཏང་བ།

དབྱངས་ཅན་མང་གས་དཔེ་སྐྱད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བ།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་གིས་བསྐྱར་པ།

1982 ལོའི་ཟླ་ 12 པར་པར་གཞི་ 1 པེ་བསྐྱགས་པ།

1982 ལོའི་ཟླ་ 12 པར་བེ་ཅན་དྲུ་པར་ཐེངས་ 1 པེ་བཟུབ་པ།

དེ་ལ་ལུ་ལུ་ཡིགས་རིམ་སྐྱར་ 1

དེ་ལ་དབྱུ་མ་རིམ་སྐྱར་ཐུར་ 4 སྐར་ 6

论社会主义民主和法制

董必武

(藏文)

中央民族学院语文系

76级学生翻译

土旺、傅同和、任青校订

责任编辑 杨迦森

民族出版社出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：850×1168 毫米1/32 印张：12 5/8

1982年12月第1版

1982年12月北京第1次印刷

精装本：0001—500 册 定价：1元

平装本：0001—4,100册 定价：0.46元

书号：M 3049(3)316

འགོ་ བརྗོད།

ཆེད་པ་ཆེན་གྱི་འཁྲོད་མེད་གྲུ་ལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་པ་སྐོ་མཐུན་དུང་པི་...
 ལུ་ལུ་ནི་ང་ཆོའི་དང་གསར་འཛུགས་གནང་མཁན་གྱི་གསལ་ཤིག་རེད་ལ། མི་
 དམངས་ཀྱིས་བརྗེ་འཛུགས་བྱེད་སའི་དང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་བློན་པ་ལུང་ལུང་...
 ཅན་ཞིག་ཀྱང་རེད། བཟུམ་སྤང་དུང་ལགས་ཀྱིས་བཅའ་བྲིམས་ཆན་རིག་ལ་ཞིབ་
 འཛུགས་གཏོང་གཟབ་པོ་ཞིག་གནང་ཞིང་། ཁོང་གིས་ཐོག་མཐའ་པར་གསུམ་དུ་
 རྒྱན་འཁྲོད་ས་ལྟོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མར་ལེ་རིང་ལུགས་དང་མཛེ་ཙ་དུང་གི་...
 དགོངས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་བཅའ་བྲིམས་སྐོར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་གནང་བ་...
 དང་། ངལ་དུཔ་ལ་མ་འཛེམས་པར་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་གྱིས་ཀྱང་གོ་གསར་
 པའི་སྲིད་དབང་དང་བྲིམས་ལུགས་འཛུགས་པའི་སྐོར་གྱི་ཉམས་ཚུང་ལུགས་རྣམ་...
 གནང་ནས་ང་ཆོར་ཆེད་ཙམ་དང་སྟན་ཞུ་འཛོར་ཆེན་ཞིག་བཞག་གནང་བ་དེ་ནི་...
 སྲིད་བྲིམས་འཐབ་ཕྱོགས་ཐོག་གི་ཅ་ཆེ་པའི་ལུལ་བཞག་ཅིག་རེད། ཁོང་གིས་
 བརྗེ་ཉམས་ལྡན་པའི་སྐོ་ཁོག་དང་ཅན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་ཐོག་...
 བས་ད་ལྟའི་དྲུས་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་འཕུལ་འཁོར་དེ་ལུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ་...
 ལས་ཉམས་སུ་གཏོང་མི་དུང་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལྟག་བཤད་གནང་བ་དང་། དང་དང་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམངས་གཙོ་གཅིག་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་ལྷུང་སྦྱབ་
 དང་རྒྱན་འཁྲོད་ས་གནང་བ། དང་གིས་སྲིད་དབང་ལ་འགོ་བློན་ཡང་དག་པ་བྱེད་
 རྒྱུ་དེ་ངེས་པར་དུ་ལག་བརྟུར་བྱེད་དགོས་པ་གསལ་བཤད་གནང་བ། མི་དམངས་
 འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཅ་ཆེ་པའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་
 སུ་འཕུར་བ་བྱས་པའི་ཁྱད་འཕགས་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་གནང་ལ་འཕྲིགས་པ་

ཞིག་གནང་བ། ཁྱིམ་ལུགས་ལྟར་བྱ་བ་སྤྱད་ཀྱང་། གཞི་འཛིན་སའི་ཁྱིམ་
 ལུགས་ཡོད་པ་བྱེད་ཀྱ། ཁྱིམ་ལུགས་ཡོད་མྱིན་དེར་བཅི་སྤང་ནན་ཏན་བྱེད་ཀྱ།
 རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱིམ་ལུགས་ལས་དོན་འབྲས་སྒྲོ་རྩེ་ཆད་ཏུ་གཏོང་།
 རྒྱ་བཅས་ནན་བཤད་གནང་བ། དེས་པར་ཏུ་བཅན་ཤིང་གི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་
 ཁྱིམ་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཆ་དེ་བཤད་སྤྱད་གང་ལེགས་བྱས་དེ་མི་དམངས་ཀྱི་དམངས་
 གཙོ་འགན་སྤང་དང་ཁྱིམ་ལུགས་དཀྱུག་གི་སྤྱད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོད་
 གཡོང་མེད་པའི་འཐབ་ཚོད་བྱེད་དཀོས་པའི་བསྐབ་བྱ་ནན་པོ་གནང་བ་མཁས་་་
 ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚའི་ཤོག་ནས་རྒྱས་པ་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟུངས་སྤང་ལུགས་
 རི་གསར་བཞེད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་དངོས་རྒྱུ་འབྲེལ་གནང་།
 མཁས་པའི་མིག་དཔེ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མངོན་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་
 གནད་ལ་འཁེལ་བའི་རྒྱས་བཤད་རབ་དང་རིམ་པ་དེ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་་་
 ཤོག་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་གཏོང་བའ་ཡོད་པར་མ་ཟད། མིག་སྤེལ་ཁྱིམ་ལུགས་
 འཛུགས་སྤྱོད་ལ་ཤུགས་སྤོབ་ཀྱི་པར་དེ་ཡོད་དོན་སྤྱིང་གལ་ཆེན་པོ་འདྲ་ཡོད་པ་
 རེད།

བཟུངས་སྤང་ལུགས་སྤྱོད་གཤེགས་ནས་ལོ་བཞི་འཁོར་པར་ལྷ་རན་ཞུ་་་
 བའི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་སྤྱོད་ཆད་མེད་དོན་སྤྱི་བྱའ་ཁང་ཁོངས་ཀྱི་མེད་ཁྱིམ་ལུ་
 ཡོན་ལྟན་ཁང་ཏུ་ལས་ཀ་བྱེད་སྤྱོང་མཁན་སྤོ་མཐུན་ཁ་གསུ་གིས་བཟུངས་སྤང་ཏུ་
 ལུགས་ལ་ཡིད་སྤོབ་གསུ་བཀྱར་གྱི་བསམ་པ་དང་བཅས་སྤྱར་ཏུ་ཤུལ་བཞག་ཅོམ་་་
 ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོང་བྱས་པར་མ་ཟད། དེའི་ནང་ནས་དམངས་གཙོ་དང་ཁྱིམ་ལུགས་
 རྒྱར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཅོམ་ཡིག་དང་སྤྱོད་ཞུ་བྱེད་སྤོབ་པུ་བདམས་པ་དང་་་
 འབྲེལ་དཔེ་དེབ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིགས་ནས་མེད་ཁྱིམ་ལས་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྤོག་
 པ་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོང་བྱེད་སྤྱོར་འབྲེལ་ཞུ་ཡིན། ང་ཚོའི་བསམ་པར་ཅོམ་སྤོག་
 དེ་འདྲ་བྱས་ན་དེ་བས་ཕན་རྒྱས་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་གསར་

བཟེ་པ་ཀྱན་རབས་ནམས་ཀྱི་གསར་བཟེ་འི་དགོངས་པ་དྲིལ་བསྐྱགས་ཕྱེད་ཐུབ་.....
 པར་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུ་ཅུ་འི་རིང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་ཀའི་ལག་ལེན་ལ་ཕྱི་མིག་
 ལྟ་རྒྱུ་ལན་པ་ཡོད་པའི་ཐོག གང་འདྲ་བྱས་ནས་དམངས་གཙོ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱོད་
 ལ་གོ་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལེན་རྒྱུ་དང་དང་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་ཀའི་མཆོད་
 བྱིང་ཕྱེད་རྒྱུ་གང་ཅི་འདྲ་གསལ་ཆེ་འི་རྒྱས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྟེ་ཕྱི་ལྟ་འདྲ་གསལ་

ཚུམ་སྤྱི་ག་པ་ནས།

1979 ལོ་རྒྱུ་ 4 པར།

དཀར་ཆག

མི་དམངས་ཀྱི་དྲུས་རབས་དང་མི་དམངས་ཀྱི་ཤོས་ཚོགས།

ཏུ་ཤེ་གནས་སྐབས་མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་གི་ཚོགས་འདུ་འགོ་

ཚུགས་པའི་གཏམ་བཤད། (གནད་བརྒྱུས་)

(1948 ལོའི་ཟླ་ 8 ཚེས་ 7 ལ) 1

དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་མིང་དབང་གི་གནད་

དོན་སྐོར་བཤད་པ།

མི་དམངས་མིང་དབང་ཞིབ་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1948 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 16 ལ) 8

མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་ཤོས་མོལ་ཚོགས་འདུའི་སྐོར་དང་དམངས་གཙོའི་མི་

སྐོར་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་གནད་དོན།

ཏུ་ཤེ་མི་དམངས་མིང་གཞུང་གི་ཁོའི་ཁྲུང་མན་ཆད་ཀྱི་ཏང་ཙན་ལས་བྱེད་པ་.....

རྣམས་ལ་བྱས་པའི་གཏམ་བཤད།

(1949 ལོའི་ཟླ་ 8 ཚེས་ 25 ལ) 29

མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཤོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཀར་ཤུགས་སྐྱོན་

ཐུག་དགོས་པའི་སྐོར་བཤད་པ།

ཏུ་ཤེ་ས་ཁོངས་ཀྱི་ཞན་ཁང་གི་ཤོས་ཚོགས་ཐོངས་དང་ཤེའི་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1951 ལོའི་ཟླ་ 9 ཚེས་ 23 ལ) 56

ཞན་དང་ཞང་གི་མིང་དབང་འཇུགས་སྐྱོན་བྱེད་རྒྱུའི་གནད་

དོན་གྱི་སྐོར་ཏུ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ཡིག

(1951 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 18 ལ) 88

ཀུན་ཞི་མཉམ་ཅི་རྒྱུ་ལ་ཕུལ་བའི་འབྲིན་ཡིག

(1951 ལོའི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 3 ལ།)..... 88

མཉམ་ཀུན་ཞིའི་འབྲིན་ལན།

(1951 ལོའི་ཟླ་ 12 ཚེས་ 4 ལ།)..... 91

མི་དམངས་ཀྱིས་ཡོངས་ཁྲབ་འདེམ་བསྐྱོད་བྱེད་སྤངས་སྤྱད་ནས་

ཐོན་པའི་ཞང་དང་། ཞན། ཞིང་ཆེན་(ཁྱང་ཁྱེར་)

བཅས་རིམ་པ་ཁག་གི་མི་དམངས་འབྲུག་མི་ཚགས་

ཆེན་སྐོང་ཚགས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་གནད་དོན་སྐོར།

མི་དམངས་ཆོད་མྱིད་ཕྱོག་མཉམ་ཚགས་འདུའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲ་ཡོན་ལྷན་ཚགས་

སྐབས་དང་པོའི་ཕྱོག་ཚགས་ཐོངས་འཁེལ་པའི་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1953 ལོའི་ཟླ་ 2 ཚེས་ 6 ལ།) 104

མི་དམངས་ཁྲིམས་འཛིན་ལས་དོན་ལ་བྱུགས་སྟོན་རྒྱག་

དགོས་པའི་སྐོར་བཤད་པ།

སྐབས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་འཛིན་ཕྱོག་ཚགས་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1953 ལོའི་ཟླ་ 4 ཚེས་ 11 ལ།) 112

ནན་ཏན་གྱི་སྒྲི་ནས་བར་ཀལ་དུས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ལམ་ཕྱུགས་ལ་

གོ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་བྱས་ཏེ་དམངས་སྲིད་ལས་དོན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།

རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་སྲིད་ཕྱོག་ཚགས་ཐོངས་འཁེལ་གཉིས་པའི་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1953 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 31 ལ།) 146

དང་གིས་ཆབ་སྲིད་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཐད་བྱེད་དགོས་པའི་

བསམ་སྒྲིའི་ལས་ཀའི་སྐོར།

ཀྱང་གོ་བྱུང་ཁན་དང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དྲིལ་བསྐྱེད་ལས་ཀའི་ཕྱོག་ཚགས་ཐོངས་

གཉིས་པའི་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1954 ལོའི་ཟླ་ 5 ཚེས་ 18 ལ།) 174

ལོ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་དབང་བཅའ་ཁྲིམས་ལས་ཀའི་ནང་གི་གནད་
 རྟོག་ཁ་གས་དང་ཁྲིམས་པལྱའི་པས་མ་ཁྲོད་ལྷགས་སྟོན་
 རྒྱག་རྒྱའི་གནད་རྟོག་སྟོན་།
 རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་དང་པའི་ཕྱོས་ཚོགས་ཐངས་་་
 དང་པའི་ཐོག་གི་གནད་པའདད།
 (1954 ལོ་ལྔ་ 9 ཚེས་ 24 ལ) 223

ཁྲིམས་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྟོན་
 ལ་ཞུམས་འདེགས་བྱ་དགོས།
 རྒྱལ་ཁོ་གྲང་ཁན་ཏང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཐོག་གི་གནད་པའདད།
 (1955 ལོ་ལྔ་ 4 ཚེས་ 5 ལ) 234

གསར་བརྗེར་རོ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཅད་གཅོད་དག་བཟོ་རྒྱའི་སྟོན་གྱི་
 གནད་རྟོན།
 མི་དམངས་ཆབ་ཕྱོས་རྒྱལ་ཡོངས་བྱ་ཡོད་ལྟན་ཚོགས་སྐབས་གཉིས་པའི་ཕྱོས་ཚོགས་
 ཐངས་གཉིས་པའི་ཐོག་གི་སྟོན་བྱ།
 (1956 ལོ་ལྔ་ 1 ཚེས་ 31 ལ) 243

གསར་བརྗེར་རོ་སྒྲུབ་པ་གཅོད་དག་བཟོ་རྒྱའི་འཐབ་ཅོད་ནང་གི་
 འདི་གཅོད་ལས་ཀའི་གནད་རྟོག་སྟོན།
 རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་དང་པའི་ཕྱོས་ཚོགས་ཐངས་་་
 གསུམ་པའི་ཐོག་གི་གནད་པའདད།
 (1956 ལོ་ལྔ་ 6 ཚེས་ 22 ལ) 267

མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་ལྷགས་སྟོན་སྟུང་ལས་
 ལྷག་པ་ཞིག་བརྒྱབ་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཇུགས་་་
 སྟོན་ལས་རྟོག་ལ་འགན་སྲུང་བྱེད་དགོས།
 རྒྱལ་ཁོ་གྲང་ཁན་ཏང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་པརྒྱུད་པའི་ཐོག་གི་
 གནད་པའདད།
 (1956 ལོ་ལྔ་ 9 ཚེས་ 19 ལ) 285

དེང་སྐབས་མིང་ཁྱིམ་ལས་དོན་སྐྱོར་གྱི་གནད་དོན་ལགའ་གས།

ཨི་དཔལ་མ་ཅལ་ཡི་དྲུག་མཉམ་ཆེན་དུ་བྱུང་ཤངས་ལྷ་མོ་ལྷན་ཆེན་.....

སྐྱུངས་གཉིས་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད།

(1957 ལོ་ཟླ་ 3 ཚེས་ 12 ལ) 314

དམག་དོན་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གི་ཅན་ཁྲ་ཀྱང་དང་དམག་དོན་''''

ཁྱིམ་ཁང་གི་ཡོན་ཀྱང་གི་བྱོས་ཆོག་ས་ཐོག་གི་གཏམ་་་

བཤད། (གནད་བསྟུན)

(1957 ལོ་ཟླ་ 3 ཚེས་ 18 ལ) 343

ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་བྱིས་པ་ཁང་གི་ལས་དོན་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་སྟུན་ལྟར།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥ श्री कृष्णाय नमः ॥ श्री अर्जुनाय नमः ॥ श्री युधिष्ठिराय नमः ॥ श्री द्रुपदाय नमः ॥ श्री भीमसेनराजाय नमः ॥ श्री धर्मराजाय नमः ॥ श्री शल्यराजाय नमः ॥ श्री सुविहारीशाय नमः ॥ श्री पाण्डवाय नमः ॥ श्री कुन्तीमाताय नमः ॥ श्री कौरवाय नमः ॥ श्री दुष्यंटाय नमः ॥ श्री शैब्याय नमः ॥ श्री वीरार्जुनाय नमः ॥ श्री महाकौरवाय नमः ॥ श्री दुर्योधनाय नमः ॥ श्री कर्णराजाय नमः ॥ श्री अक्रुरायाय नमः ॥ श्री शूराय नमः ॥ श्री सौमित्राय नमः ॥ श्री जयद्रथाय नमः ॥ श्री बालिष्वपाय नमः ॥ श्री अर्जुनस्य हृदये स्थिते श्री कृष्णे नमः ॥ श्री कृष्णस्य चरणयोरे स्थिते श्री गुरुभ्यो नमः ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

བཞི་པའི་ཐོག་ཏུ་བཤད་པ།

(1957 ਫਰੀ. 7 ਫੇਬ. 2 ਫ)..... 371

མི་དམངས་ཀྱི་དུས་རབས་དང་

མི་དམངས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས།

ཏུ་པེ་གནས་སྐབས་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་གི་
ཚོགས་འདུ་འགོ་རྒྱུགས་པའི་གཏམ་བཤད། (གནད་བསྟུས་)

(1948 ལོའི་ཟླ་ 8 ཚེས་ 7 ལ།)

འཕུས་མི་སྐུ་ཞབས་ནམ་པ་ཚོ།

ང་ཚོའི་ཏུ་པེ་གནས་སྐབས་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་འགོ་རྒྱུགས་
པ་ཁྱེད་བསྐྱབས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། འདི་ནི་གནས་སྐབས་རང་བཞིན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཏུ་པེ་ས་ཁུལ་གཅིག་རང་གི་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་
ཀྱང་རེད། ཡིན་ནའང་རྗེས་སུ་ཁྱེད་ལོངས་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་
སྔོན་བརྟེན་དང་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་གི་རེད། འདི་ནི་ཀྱང་གོ་
དམངས་གཙོ་གསར་བརྗེའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་དུས་རབས་དབྱེ་བའི་ཚོགས་ཆེན་.....
ཐོངས་གྲིག་ཡིན་པས་ཀྱང་གོ་དམངས་གཙོ་གསར་བརྗེའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་.....
བརྗེད་ལྷན་པའི་ལེ་ཆན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་རེད།

མི་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་དུས་རབས་གིག་རེད་
ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆང་མ་ནི་མི་

ཉུང་བས་མི་མང་བར་དབང་ལྷན་བྱེད་པ་དང་། མི་ཉུང་བས་མི་མང་བར་བུ་
 གཞོག་གཏོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རེད། མ་ཅ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཁབ་ནང་འཁྱོར་ལྟན་
 གལ་རིམ་གྱིས་ཟེར་བའི་དམངས་གཙོ་ནི་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་རྟིང་པའི་.....
 དམངས་གཙོ་ཡིན་ཞིང་། རྟན་དངོས་ཐོག་ཐུར་བཞིན་མི་ཉུང་བས་མི་དམངས་
 མང་ཆེ་བར་དབང་ལྷན་བྱེད་པ་དེ་རེད། སྤུ་ལེན་གྱི་ཆ་བ་བཅུ་པའི་གསར་
 བརྗེར་ཀྱིས་ཁ་ཐོབ་རྗེས་སྤུ་ལེན་ངལ་ཙུང་ལ་མི་དམངས་ཀྱིས་དབང་ལྷན་རྟིང་པ་.....
 མགོ་རྟིང་བསྐྱོགས་ནས་བུ་གཞོག་ལམ་ལུགས་ཅ་མེད་དུ་བཏང་བར་བརྟེན་མི་...
 དམངས་དངོས་འབྲེལ་ཡར་ལངས་བྱུང་བ་དང་རང་རྟོན་རང་གིས་དོ་དམ་བྱེད་ཀྱི་
 བྱུང་ནས་མི་དམངས་དམངས་གཙོ་དངོས་འབྲེལ་མངོན་དུ་བྱུར་པ་རེད། དེའི་
 རྗེས་ཀྱིས་ཁབ་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་སྤུ་ལེན་གྱི་ཆ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེར་.....
 ཀྱིས་ཁ་ཐོབ་པའི་འུགས་རྟེན་ཐོབ་པ་ནས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ཡར་.....
 ལངས་ནས་གསར་བརྗེ་བྱས་ཤིང་། ཀྱིས་ཁབ་མང་པོའི་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྱིད་
 དབང་འཕྲོག་ལེན་བྱས་ནས་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་གསར་བ་གསར་འཛུགས་
 བྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད། མི་དམངས་སྤྱིད་དབང་གསར་རྒྱུ་ཞིག་བཅུགས་པ་དེ་
 བོ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་བྱེད་ཆོས་ཤིག་རེད།

ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་དེས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་...
 བོ་དུས་དམངས་ཀྱི་དུས་རབས་ཡིན་པ་ཏག་ཏག་མཛོན་ཡོད་པ་རེད།

མེ་གོས་རྟག་པར་རང་ཉིད་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་“ཆས་དམངས་གཙོ་ཅན་གྱི་”
 ཀྱིས་ཁབ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དོན་དངོས་ཐོག་མེ་གོས་ཚུགས་
 མང་པོའི་ཐད་དམངས་གཙོ་དང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་ནག་པོ་དེ་མི་
 དཀར་པོ་དང་མཉམ་དུ་ས་ཆ་གཅིག་ལ་བཞུད་མི་ཚོག་པར་མ་ཟད། སྤྱི་སྤྱིད་
 རྒྱངས་འཁོར་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་མཉམ་དུ་བཞུད་ཆོག་གི་མ་རེད། ཐ་ན་མི་
 དཀར་པོའི་གསང་སྤྱོད་དུ་འདྲ་མི་ནག་འཕྲོ་ཆོག་གི་མ་རེད། མི་ནག་པོའི་ནང་

མི་ཉུང་གསུམ་མ་གཏོགས་འདེམ་བསྐྱེད་དབང་ཆ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡང་སྤྱི་དཔེ་
 བཞག་ན་དབྱིན་ཞོ་འདེམ་བསྐྱེད་ཁྱིམ་སྤྱུགས་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པར་.....
 འདེམ་སྤྱུག་པས་གངས་ཆད་ཅེས་ཅན་ཞིག་གི་འགན་ལེན་དུལ་ལོར་འབྱུང་དགོས་
 ཤིང་། གལ་ཏེ་ཁྱིམ་སྤྱུགས་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འདེམ་གྲོག་གི་གངས་
 ཆད་མ་ལོན་པ་ཡིན་ན་དུལ་ལོར་དེ་གཞུང་བཞེས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བདམ་
 ཐོན་ཡོང་པའི་འབྲུག་སྤྱི་ནང་ཞུགས་མཁན་གྱིས་གལ་ སྤྱི་ཁྱིམ་སྤྱུག་གཏན་.....
 འབེབས་བྱས་པའི་དུལ་ལོར་འདོན་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འདེམ་སྤྱུག་པ་ ..
 ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བ་བྱས་ཆོག་གི་མ་རེད། མ་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱུལ་ཁབ་གྱིས་བྱེད་
 སྤངས་གང་མང་མང་བེད་སྤྱད་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་དབང་ཆ་ཆོད་...
 འཛིན་དང་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཚོའི་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་འདི་མ་གཞི་གནས་སྐབས་ཤིག་དང་ས་.....
 གནས་གཅིག་གི་ཡིན་ཏུང་། རིགས་རྒྱད་དང་། དད་མོས། སྡོ་མ་སྡོགས་ཐད་
 ཀྱི་བར་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པས་ང་ཚོའི་ཚོགས་ཆེན་ནང་ཞུགས་མཁན་གསུམ་རྒྱུ་རྟེ་...
 རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་འཕུས་མི་ཡོད་པར་མ་ཟད། གྲུ་ཞི་ཚོགས་པའི་ནང་དུའང་
 རྟེ་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་འཕུས་མི་བདམ་ཐོན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། བྱད་མེད་
 འཕུས་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་གྲུ་ཞི་ཚོགས་པའི་ནང་ལ་བྱད་མེད་གྲུ་ཞི་ཡང་...
 ཡོད་པ་རེད། གྲུ་ཞི་ཚོགས་པའི་ནང་ད་དུང་བཟོ་པའི་འཕུས་མི་དང་། ཞིང་
 པའི་འཕུས་མི། བཟོ་ཆོང་ལས་རིགས་པའི་འཕུས་མི། སྤྱོད་བྱ་པའི་འཕུས་མི།
 དམག་དཔུང་གི་འཕུས་མི། ཏང་པའི་ཡི་འཕུས་མི། ཏང་པའི་གང་ལའང་མ་
 གཏོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་ཅན། མི་དྲག་བསམ་ཤེས་ཅན་གྱི་འཕུས་
 མི་སྡོགས་ཞུགས་ཡོད་པ་རེད། མི་དམངས་ཀྱི་འདེམ་བྱེད་དབང་ཆར་བཅི་འཛིག་
 གང་ལེགས་ཐོབ་པ་རེད། ང་ཚོའི་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དེར་མ་ཅུ་རིང་
 ལུགས་ཀྱུལ་ཁབ་གྱི་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལས་དགེ་མཆན་ཆེ་བ་ཡོད། ཞོ་

མིན་དང་ལྷག་སྤྱད་དབང་ལྷུང་ཚལ་ཁག་གིས་ད་ལོའི་ཆ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་.....
ཉིད་དགུ་ཉིན་སྐར་ཚལ་པུས་པའི་“ཀྱལ་དམངས་ཚལ་ཆེན་”རྒྱས་མར་ཆ་མཚན་
ན་དེས་སྤྱག་པོ་པའི་ཕྱིད་སྤངས་སྒྲ་ཚལ་པུན་པ་དང་མིང་དཔ་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་
པ་དེ་དང་ཆོའི་མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཚལ་ཆེན་དང་པན་ཚུན་པུར་མི་འོས་པ་...
ཞིག་རེད།

རྒྱན་ཆད་དང་ཆོའི་བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་ཡང་ཆན་དབྱེ་རྒྱུ་ལྡན་
ཚལ་འཚོག་སྤྱད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཐེངས་འདིའི་འབྲུས་མི་ཚལ་ཆེན་
དང་བསྐར་ན་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་ནས་མིང་གི་ཐོག་ནས་མི་
འདྲ་བ་དང་། གཉིས་ནས་ལྷུང་ཆའི་མི་སྒྲིལ་ཐོག་མི་འདྲ་བར་མ་ཟད། རྒྱས་
ཚལ་གྱི་འགན་དབང་ཡང་འདྲ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།

ད་ཆོའི་མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཚལ་ཆེན་འདིས་ད་ཆོའི་བཅིངས་འགྲོལ་ས་
ཁུལ་གྱི་སྤྱད་དབང་ནི་གསར་བརྗེའི་སྤྱད་དབང་ཡིན་པ་དང་། མི་དམངས་གྱི་སྤྱད་
དབང་ཡིན་པ། དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་སྤྱད་དབང་ཡིན་པ་དེ་
མཚན་ཞིང་། འདི་ཡོད་སྤྱད་སྤྱོད་གསར་པའི་དམངས་གཙོའི་ཀྱལ་ཁབ་ཁ་གསལ་དང་ཉ་
ལམ་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཀྱལ་ཁབ་དེ་ཚོས་དམག་འཁྲུག་མཆུག་འགྲུལ་པའི་
རྗེས་སུ་ས་ཞིང་གི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གི་མི་ཙུ་མེད་བཏང་
བར་མ་ཟད། མཐུན་སྦྲེལ་བྱས་ནས་ཁོ་ཆོའི་མི་དམངས་གྱི་སྤྱད་དབང་དང་
དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་གསར་པའི་སྤྱད་དབང་བཅུགས་པ་རེད། དེའི་ནང་གི་
ཀྱལ་ཁབ་ཁ་གསལ་གྱི་ཚལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་འགྲོ་ཆུགས་པ་རེད།

ད་ལྟ་དང་ཆོས་མི་དམངས་འབྲུས་མི་རྒྱས་ཚལ་ཆེན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འཚོག་སྤྱབ་
པ་དེ་ནི་ཆ་རྒྱུན་དེས་ཅན་ཞིག་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལྱིས་རེད། དང་པོ། ད་ཆོའི་
ཉ་པེ་བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་ནང་གཞི་རྒྱུ་ཐོག་ས་ཞིང་བཅོས་སྤྱར་བཏང་ཆར་
བས་ཉ་པེ་ས་ཁུལ་རྒྱན་ཆད་ས་ཞིང་མེད་པ་དང་ཡང་ན་ས་ཞིང་རྒྱང་ཅོམ་ལས་.....

མེད་པའི་མི་ཆང་མར་ད་ལྟ་ས་ཆ་དེ་གའི་མི་འཁོར་ལྟར་ན་པལ་ཆེར་ཆ་སྟོམ་ཡིན་
པའི་ས་ཞིང་གི་སྐལ་བ་ཤོབ་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་ཆད་ས་ཞིང་སྟོར་ཤེས་བྱེད་
མཁན་ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་མེད་པ་བཙོས་པ། བཀས་བོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་བུ་
གཞིག་གཙང་སེལ་བྱས་པ། སྟོན་སྟེད་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཤོག་བྱང་བ། སྟོང་
གསེབ་གྱི་ནམ་པ་གསར་རྒྱང་དུ་གྱུར་པ། ཞིང་པའི་འཛོལ་བ་རིམ་བཞིན་ལྷགས་
བཅས་གཏོང་རྒྱའི་ཆང་གཞི་བྱང་བ་བཅས་རེད། ཆ་སྟོན་དེ་མེད་ན་ང་ཆོས་མི་
དམངས་འབྲུག་མི་ཆོགས་ཆེན་འདི་འདྲ་ཞིག་འཛོག་རྒྱའི་བསམ་སྟོན་འཁོར་བའི་...
དབང་དུ་བཏང་ན་འང་འཛོག་བྱུང་གི་མ་རེད།

གཉིས་པ། བཅིངས་འཁྲོལ་དམག་འཁྲུག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཤོབ་པ་རེད། ན་པེ་
བཅིངས་འཁྲོལ་ས་ཁུལ་དུ་དམག་འཁྲུག་ལོ་གཉིས་བྱེད་པའི་རིང་ལ་དེའི་གནས་...
ཚུལ་འགྱུར་ཤོག་བྱང་ཡོད་པ་རེད། སྟོན་ཆད་རྒྱ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་འདི་དག་པོས་
དུམ་བུར་བཅད་པ་རེད། ཡིན་ན་འང་རང་དམག་གིས་གྲོང་རྒྱུང་ནས་ཐའེ་ཡོན་
བར་གྱི་ལྷགས་ལམ་རྒྱལ་ཁའི་རང་བབྱང་ནས་སྟོང་ཁྲིར་རྩི་ཅ་སྟོང་དང་དེའི་...
ཁོར་ལྷག་གི་ཞན་མཁར་ཁ་གསལ་བཅིངས་འཁྲོལ་བཏང་སྟབས་ན་པེ་འཕྲེད་...
གཞུང་ལོ་དབར་སྟོང་ཕྱག་གི་ས་ཁུལ་ཆང་མ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་ཡོད་པ་རེད། ང་
ཆོའི་ཁུལ་པོ་ཁྲོང་དང་རྟེང་ཞོན་མིང་གིས་འགོ་བཙུག་བྱས་པའི་དབྱང་ཆེན་དང་།
ཁྲིན་ཀོང་དང་ཞེ་ལྷ་གིས་འགོ་བཙུག་བྱས་པའི་དབྱང་ཆེན། ཁྲིན་དབྱི་དང་ལྷུ་
ལུས་གིས་འགོ་བཙུག་བྱས་པའི་དབྱང་ཆེན་བཅས་སྟོན་ཕྱགས་ལ་དབྱང་འཇུག་བྱས་...
ནས་གོ་མིན་ཏང་དབང་སྟུར་ས་ཁུལ་དུ་དམག་བརྒྱབ་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ཁའི་རང་...
ཀྱང་ཡོན་བཅིངས་འཁྲོལ་ས་ཁུལ་འཇུགས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད། བྱང་གར་དང་།
ན་ཏུང་། ལུ་བྱང་། ན་པེ་བཅས་སུ་ཡོད་པའི་ང་ཆོའི་དམག་དབྱང་གིས་སྟོན་
དང་བྱང་ཕྱགས་གཉིས་ནས་རྒྱལ་ཁའི་རང་པར་སྐོལ་བྱས་སྟབས་གོ་མིན་ཏང་ལྟ་
དེ་རང་དབང་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོའི་ན་པེ་